

Latife Tekin

Sevgili Arsız Ölüm

Roman

LATİFE TEKİN

SEVGİLİ
ARSIZ ÖLÜM

Can Çağdaş

Sevgili Arsız Ölüm, Latife Tekin

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Adam Yayınları, 1983

Can Yayınları'nda 1. basım: 2018

25. basım: Temmuz 2025, İstanbul

Bu kitabın 25. baskısı 10000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Abdullah Ezik

Editör: Ünver Alibey

Düzeltili: Ebru Aydın, Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: MY Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Limited Şti.

Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma Sokak. No:8 Kat:2

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 47939

ISBN 978-975-07-3871-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

LATİFE TEKİN

SEVGİLİ
ARSIZ ÖLÜM

ROMAN

♥can

Latife Tekin'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Berci Kristin Çöp Masalları, 2018

Buzdan Kılıçlar, 2018

Gece Dersleri, 2018

Manves City, 2018

Sürüklenme, 2018

Aşk İşaretleri, 2019

Muinar, 2019

Ormanda Ölüm Yokmuş, 2019

Rüyalar ve Uyanışlar Defteri, 2019

Unutma Bahçesi, 2019

Zamansız, 2022

LATİFE TEKİN, 1957'de Kayseri'de doğdu. Dokuz yaşında ailesiyle İstanbul'a geldi. İlk kitabı *Sevgili Arsız Ölüm* 1983'te çıktı. Ardından *Berci Kristin Çöp Masalları* (1984), *Gece Dersleri* (1986), *Buzdan Kılıçlar* (1989), *Aşk İşaretleri* (1995), "Gümüşlük Akademisi" (öykü, 1997), *Ormanda Ölüm Yokmuş* (2001), Sedat Simavi Ödülü'nü kazandığı *Unutma Bahçesi* (2004), *Muinar* (2006), *Manves City, Sürüklenme* (2018) ve *Zamansız* (2022) adlı romanları, 2009'da *Rüyalar ve Uyanışlar Defteri*, 2020'de de *Altınçayır Vadisi'nin Çocukları* adlı çocuk kitabı yayımlandı. 2019 Erdal Öz Edebiyat Ödülü'ne değer görülen Latife Tekin'in Türkçenin yarına kalacak büyüğü mirası olarak nitelenen romanları İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Japonca, Felemenkçe ve Farsça başta olmak üzere pek çok dile çevrildi.

Annemin anısına

Huvat Aktaş'ın bir gündüz, bir gece süren yolculuğu bir öğle vakti Alacüvek köyü ağılının başında son buldu. Bu kez masmavi bir otobüsle çıkagelmişti köye. Otobüs yol boyunca epeyce toz yutmuştu ama yine de güneşin kızgın ışıkları altında ayna gibi parlıyordu.

Köylüler hayatlarında ilk kez gördükleri bu garip şey karşısında ilkin dehşetle irkildiler. Bu şaşkınlık ânında dua okuyup sağa sola üfürenlerin, korkudan donuna kaçırانların yanı sıra, otobüsün sağını solunu elleme cesareti gösterenler de çıktı. Huvat Aktaş otobüsün köylüler üzerinde yarattığı etkiden öyle çocuksu bir sevinç duydu ki sonunda duman rengi elbisesinin, foter şapkasının fark edilmemesine içlerlemeyi bir yana bıraktı. Yanında getirdiği şoförün de yardımıyla otobüs ve yararları hakkında uzun açıklamalara girişti. Bagaj kapaklarını açıp içini göstermesine, motor kapağını kaldırıp herkesi tek tek baktırmasına rağmen birkaç hevesli dışında –onlar da çoluk çocuktu– çoğunluk otobüse binmemekte ayak diredi.

O zamana kadar Alacüvekliler bir yerden bir yere eşek sırtında gitmeye bile pek alışık değillerdi. Gidip geldikleri yerler kasaba dışında iki adımlık yoldu. Kasabaya da öyle sık gidip geldikleri yoktu zaten. Üstelik bu uzun yolu kısaltmak için iyi de bir kolaylık bulmuşlardı. Köy-

den çıkar çıkmaz arkalarından azgın bir boğa geliyormuş gibi seğirtiyorlardı. Bitkin düşünce kocaman bir kayayı sırtlayıp bir zaman tıslaya tıslaya yürüyorlardı. Kayayı bir yana atar atmaz kendilerini kuş gibi hafiflemiş hissediyor, yeniden seğirtiyorlardı. Bu yüzden otobüse karşı korkularını çabucak atamadılar. Ama otobüsle yolculuk etmenin zevkine varınca da yürümenin ne kadar yararsız ve yorucu bir iş olduğunu çok çabuk anladılar. Tarlaya, bağa, hatta ağıla bile otobüsle gidip gelmeye başladılar.

Doğrusu Huvat'ın şimdiye kadar köye getirdiği yeni şeyler içinde otobüsün üstüne yoktu. İlk kez, bir soba getirmişti. Sobayı insanları kışın tandır başına toplasmaktan kurtaracak önemli bir icat olarak kabul etmişti. Ama köylüler sobayı öyle soğukkanlı karşılamışlardı ki Huvat deliye dönmüştü. Başına toplananlara sobanın yararını anlatabilmek için bir ton dil dökmüş, ayağının tozuyla yarım samanlık keven otunu yakıp kül etmişti. O kızgınlıkla köyden çıkıp gitmiş, bir daha adımını atmayacağına dair su gibi yemin içmişti. Ama günün birinde koltuğunun altında kocaman bir kutuyla çıkıp geldi. Konuşan kutu Alacüvek'in altını üstüne getirdi. Herkes uykudan, yemeden içmeden kesildi. Korkudan yüreği ağzına gelen iki gelin çocuk düşürdü. Köyün yarısından çoğu radyonun başında fenalık geçirdi. Ama aradan çok geçmeden öyle bir şeyle çıkıp geldi ki konuşan kutuya kimse aldırış etmez oldu. Bu defa yüzü alev alev yanan, başı kıcı açık, süt gibi beyaz bir kadın vardı yanında.

Zavallı kadın günlerce orasını burasını elleyen, yüzündeki kırmızılığın boya olup olmadığını anlamak için yaşmaklarının ucunu tükürükleyip yüzüne çalan, saçını eteğini çekiştiren bir dolu kadın ve çocuğun arasında iğne ipliğe döndü. Ve sonunda bir gün "küt!" diye düşüp bayıldı. Böylece üç koyunun art arda şişip şişip ölmelerinin nedeni açığa çıktı. Çifte sarılı yumurtlayan tavuğun yu-

murtayı kesmesi, Huvat'ın anasının tahtalıda düşmesi, hepsinin başı bu cinli ve uğursuz kadındı. Önce boğup bir yana bırakmayı düşündüler. Ama cininden çekindiler. Aynı gün yatağını yorganını toplayıp dışarı attılar. Yine aynı gün ne konuştular, ne düşündülerse kadını ahıra kapattılar. Kadın ahırda yattığı ilk gece uykusunda kendini demir bir beşiğin başında gördü. Beşiğin içine eğilip eğilip uyan bir bebeği öpüyor, sonra demir bir kapıdan dışarı çıkıyordu. O günden sonra gözünü ne zaman yumsa bu rüyayı gördü. Ve giderek öyle bir hale geldi ki uyanırken de aynı rüyayı görmeye başladı. Bu durumu bembeyaz, uzun tüylü bir keçinin konuşarak üstüne saldırdığı güne kadar sürdü. Avazı çıktığı kadar bağırmasına rağmen keçi gerilemiyor, ağzında anlaşılmaz sözcükler geveleyerek öne doğru atılıyordu. İşte tam bu sırada yukarıdan bir top ışık düştü. Işığın düşmesi ile keçinin tüyleri kapkara kesildi. Arka arka gerileyip gözden kayboldu. O günden sonra Hızır Aleyhisselam onu ahırda hiç yalnız bırakmadı. Kimi zaman bembeyaz sakallı, nur yüzlü bir ihtiyar, kimi zaman bir top ışık, kimi zaman da bir sestti. Kadının ahıra atılışının üstünden dokuz aya yakın bir zaman geçmişti. Bir akşam belinden girip kuyruk sokumuna saplanan sancılarla yerde debelenmeye başladı. Dana gibi böğürüyor, gözlerinden sicim gibi yaş akıtıyordu. Sancılar öyle dayanılmazdı ki çok geçmeden kemikleri çatırdayarak ayrıldı. Karnından "harr!" diye kızgın sular boşaldı. Ayaklarının dibine, samanların üstüne lamba şişesi kadar bir kız düştü. Hızır Aleyhisselam o anda bebeğin yardımına koştu. Bu kez yerine Akkadın'ı göndermişti. Akkadın yıllardır kışın tandır başında, yazın tahtalıda, "Hu Allah" çekerek ereceği günü bekliyordu. Elinde bir kâse süt ve fenerle ahırın kapısından içeri girdi. Çocuğu yerden kaldırdı. Göbeğini kesti. Kaya tuzuyla tuzladı. Yanaklarına iki parmak kan çaldı. "Yanakların kan gibi kırmızı, yüzün güleç, tali-

hin açık olsun,” deyip çıkıp gitti. O günden sonra Akkadın’ı dünya gözüyle gören olmadı.

Kadının ahırda doğurmasından sonra düşüp düşüp bayılmasının karnındaki yükten ileri geldiğini, sandıkları gibi cinden minden olmadığını anladılar. Bebeği ve anasını üst kata, tandır odasına çıkardılar. Kırmızı bir bez getirip lohusanın başına doladılar. Başucuna bir makas astılar. Aynı gün görülmedik bir törenle kızın adını koydular. Kocaman kara bir kazanda su kaynatıldı. Gelenler –köyün tüm kadın ve çocukları gelmişti– beraberlerinde getirdikleri çeşit çeşit kuru çiçek ve bitki kökünü kaynar suya attılar. Sakatlar, taze gelinken kocası ölenler, döl tutmayanlar, çiçeklerini suya atar atmaz gittiler. Kalanlar, tas tas içip suyu bitirdikten sonra, sırasıyla tek tek bebeğin ağzına tükürdüler. Tüküren kulağına eğilip, “Bana çekesin emi!” diye dilekte bulunuyordu. O akşam Nuğber bebeğin –Huvat’ın anasının ismi verilmişti kızı– yüzü pancar gibi kızardı. Günlerce ateşler içinde yandı.

Bu törenin üstünden çok geçmeden Huvat köye geldi. Bu defa bir su tulumbası getirmişti. Tulumbayı köylülerin isteği üzerine evin çatal kapısının önüne bıraktı. İlk günler merakla tulumbanın başına toplaşan köylüler zamanla, yerde yatan sanki it ölüsüymüş gibi, tulumbaya başlarını çevirip bakmaz oldular. Huvat köylülerin tulumbayı küçümsemelerine öyle içerledi ki gideceği sabah gün ağarmadan uyandı, tulumbayı kuyuya bağladı, gıcirtısıyla yeri göğü ayağa kaldırdı.

Huvat’ın şehirden getirdiği kadın pek yaman çıktı. Az zamanda tandırda ekmek pişirmeyi, koyun kırkmayı, tezek yapmayı, kuzu emiştirmeyi, tavuk teleğiyle çocuk düşürmeyi öğrendi. Bir erişte döküyordu, inci gibi. Halı kertmekte köyün gelinlerini, kızlarını yaya bıraktı. Hatta ölü evlerinde ağıt bile düzmeye başladı. Derken ağzı da çevrildi. Aynı köylüler gibi konuşmaya başladı. Sadece yolda önüne bir erkek çıkınca durup erkeğe yol vermesini

öğrenemedi. Çiğneyip geçiyordu erkeğin önünü. Kızın arkasından bir de oğlan doğurunca iyice yerine yerleşti. Huvat oğlana karşılık bir gelişinde ona dikiş makinesi getirince de halıdan kalkıp dikiş makinesinin başına kuruldu. Yumurtaya, yağa, bir çinik buğdaya dikiş dikmeye başladı. Huvat'ı ilk gördüğünde çok kara diye içi pek ısınmamıştı. Sonradan kocasının adını dilinden düşürmez oldu. Ayıp mayıp tanımadı. "Huvat'ım, Huvat'ım," diye türküler yaktı. Uluorta çağırdı.

"Atiye –adı buydu– oğlanın arkasından toklu gibi bir oğlan daha doğurdu. Doğurdu ama çocuklarının başına da getirmediğini bırakmadı. Köyün çocukları yağlı bir göğsülikle doncak gezinirken çocuklarına garip garip şeyler giydirdi. Nuğber kız, köyün tozunun toprağının içinde başında kurdele, üstünde naylon elbise, ağzında yalancı memeyle gezindi. Oğlanlar ceviz ağaçlarının cin dallarına askılı pantolonlarla tırmandılar. Ellerinde renkli fırıldaklarla öküzün, eşeğin peşine düştüler. Bir yanda kuş lastiği, lampık, helheli bir yanda dolma top, su tabancası, şişirme, itin düdüğün naylondan yapılmış çocukları şaşkına çevirdi. Üstüne üstlük anaları sabun diye bir şey icat etti. Onları iki güne bir derilerini yüze yüze yıkadı. Bir gün de incecik dal gibi giden babalarının yerine hayma kadar bir adam gelip ellerine portakal diye bir şey tutuşturunca olanlar oldu. Nuğber kızın sesi soluğu içine kaçtı. Halit –büyük oğlan– cin tuttu. "Samanlar, kırmızı yeşil samanlar, karnı şiş avratlar!" diye yere yatıp debelenmeye başladı. Seyit –küçük oğlan– o günden sonra huy değiştirdi. Yanına yanaşanı it gibi kapmaya başladı.

Alacüvekliler uzun zaman Huvat'ın getirip getirip köyün başına bıraktıklarına, anlattıklarına akıl sır erdiremediler. Sonunda onun Kepsen yakaladığını düşündüler. "Şu cinin yakasını nasıl tuttun hele bir anlat," diyerek ağzını aradılar, sırtını sıvazladılar.

Bu cin göze görünmeden önce, ilkin ateşle yoklardı. Arkasından bir titreme bir ter... Sonra da güp! diye gelir insanın göğsüne çökerdi. Mercimek gözlü, elsiz ayaksız, kapkara, yumak gibi bir şeydi. İşte o an kolunu kıpırda-
tabilir, Kepse'yi tutabilirsen tutarsın –kulun kölen olur, bir dediğini iki etmezdi– tutamazsan kaçıp gider, bir daha da o fırsat ele geçmezdi.

Huvat köylülerin Kepse'den söz açtıkları her sefe-
rinde, "Valla ben Kepse tutsam, gittiğim yerlerin hepsini köye getiririm," diyor, arkasından da, "iki gözüm önüme aksın ki Kepse mepse tutmadım," diye yemin billah edi-yordu. Sonunda, "İnanmıyorsanız gelin sizi de götüre-yim," diye bir laf çıktı ağzından. Köyde ne kadar ceviz taşlayıp gezen yeni yetişme varsa arkasına düştü. İşte böylece Alacüveklilerin yarısından çoğu şehir toprağına ayak bastı. Kimi kaloriferci, kimi boyacı, kimi badanacı oldu. Huvat dışında hiçbir köye geri dönmedi.

Huvat'ın şeytan ıslığı çalan, bozkırda çaputlu çalıla-ra, yaban armutlarına, kınalı kayalara ayna tutan otobü-sü çok geçmeden köy yollarında ayağı yaralı uyuz ite döndü. Durup soluklanmadan bayırları çıkamaz oldu. Düz yolda su kaynatmaya, yatak yakmaya başladı. Ayna-sını, sileceklerini, kapı kollarını tek tek döktü. Günün birinde şoförü de bırakıp gidince sırtını bahçe duvarına dayayıp huzura kavuştu.

Huvat bin bir umutla köyün başına çıkardığı otobü-sünün yıkılıp kalmasından sonra tüm köye küstü. Daha birçok insana otobüsü görmek nasip olmamışken köylüle-rine otobüsün içine binmenin, ağıla otlağa bile otobüsle gitmenin nasip olduğunu ama onların bunun kıymetini anlamadıklarını söyleyerek günlerce evin içinde öfkeli öf-keli gezindi. Toplaşıp can sağlığı dilemeye gelen köylüle-rini geri çevirdi. Düşüne düşüne iğne ipliğe döndü. Hır-sından burnundan kıl koparmaya, burnunu ikide bir da-

vul gibi şişirmeye başladı. Kederinden sabahtan akşama kadar bahçede servi ağaçlarının altında oturuyor, dağlara baka baka içini çekiyor, sonra ağaçtan koca bir dal koparıyor, dalda ne kadar yaprak varsa çiğneyip çiğneyip ağacın dibine tükürüyordu. Öyle bir gün geldi ki barut kokusundan Huvat'ın yanına yanaşılmaz oldu. Şafakla beraber tüfeğini omzuna takıyor, itini de yanına katarak çıkıp gidiyordu. Akşam karanlığında av çantasından kan damlata damlata geliyor, tavşan etinden başka da hiçbir şey yemi-yordu. Akşam karnını doyurup da az dinlenince tüfeği kapılara, duvarlara doğrultuyordu. Öyle ki Atiye sağdan soldan boş fişek kovanları toplamaktan, kovanların ağzına göre yuvarlak yuvarlak kâğıt kesmekten, içlerini saçmayla doldurmaktan, köylülerin kulak akmasına karşı ikide bir tavşan yağı istemeye kapıya gelmelerinden bıktı. Ne hayvanları doğru dürüst yemleyebiliyor ne tandırda ekmek pişirebiliyor ne de dikiş dikebiliyordu. Bir gece Huvat'ı sıvazlaya sıvazlaya uyuttuktan sonra fişeklerin hepsini topladığı gibi kuyuya attı. Huvat ertesi gün ortalıkta dört döndü. Bağırdı, yalvardı. Günlerce Atiye'yle küslük çekişti. Sonra sonra duruldu. Dama bir güvercinlik yaptı. Bahçenin bir köşesinde de keklik beslemeye başladı. Bütün gün bahçeyle dam arasında mekik dokuyordu. Bu defa uykusunda keklik gibi ötmeye, güvercin gibi "hu" çekmeye başladı. Atiye kocasının bu halinden huylandı, korktu. Saçından üç tel çekip hocaya okuttu. Huvat'tan uğrun muska yazdırıp keklikliğin, güvercinliğin içine gömdü. Bir yandan da, "Bir şeyin üstüne düşmek iyi değilmiş, günahmış," diye kafasına girmeye çalıştı. Muskalar Huvat'ı keklik güvercin sevdasından kurtardı. Ama çok geçmeden Huvat kendini "yumurta oyunu"na kaptırdı. Başına topladığı delikanlılarla benim yumurtam sağlam, seninki çürük diye kavga ede ede sabahlara kadar yumurta tokuşturmaya başladı. Gözü oyundan başka bir şey görmez oldu.

Öyle ki türkü çağırarak oyuna daldığı bir gece büyük oğlu, “Baba, anam seni çağırıyor, doğurdu,” diye başına dikilince, “Git lan yalancı it!” diye oğlunu başından kovdu.

Gerçekten de Atiye o gece Yaradan’a sığınıp çağın içinde bir kız daha doğurmuştu. Bu kıza Dirmit adını verdiler. Gerçi kızın eksiksiz doğduğuna sevindiler ama erkek olmadığı için de çok dövündüler. Köylüler epeyce bir zaman, “Oğlan mı yok sende ki lan,” diye Huvat’ın can sıkıntısını almaya çalıştılar. Ama işin aslı başkaydı. Doğan kız, anasının karnındayken iki kez üst üste, hem de Atiye’nin anasının sesiyle, “Ana! Ana!” diye çağırdıydı. Atiye o sırada ambar odasında un eliyordu. Karnından ses çıktığını duyunca, “Geberesin e mi!” diyebilirdi. Dişleri kitlendiği gibi eleğin içine kapaklandı. Şerbet edip ağzına damlattılar. Kulağına bağıldılar. Yüzüne su serpip şaplak attılar. Ne ettilerse Atiye kıpıranmadı. Huvat, “Ana, Cinci Memet’i çağırsak bari,” dedi. Anasının, “Başımıza şeytan toplar, kıvrılasıca dü rzü,” demesine aldırmadı. Cinci Memet’i gidip getirdi. Cinci Memet muska yazmak için tek başına bir odaya kapandı. Muskayı kaynar suya attı, okuyup üfleyerek suyu kaşık kaşık Atiye’nin ağzına verdi. Atiye’nin gözlerini açtı. Ama giderken, “Doğacak çocuk eksik doğmazsa, başına gelmedik kalmayacak, aha,” diyerek hamur tahtasına bir çentik attı. Sonra da çıkıp gitti. Atiye o günden sonra karnında gittikçe büyüyen, kımıldanıp duran bir korku taşıdı. Geceleri uykusunu burunsuz, gözleri tepesinde bir bebek böldü. Gündüzleri şeytana uydu, eksik doğarsa ters kapatır boğarım, diye düşündü. Doğum sancıları belini yoklamaya başladığı an, yüreği güp! diye yekindi, kalktı.

Cinci Memet’i Atiye’nin kızı doğurmasından üç gün sonra dağda cinler boğdu. Ölüsünü sürüye sürüye getirip köye attılar. Kapkara kesilmiş, sırtaran yüzüyle şeytana benziyordu dü rzü. Nice gelini, kızı bir muskayla dağa

yürütüp kirletmişti. “Başına buldu kara zıranı,” diyen yüzüne tükürdü. Tükürenin içi buz gibi soğudu.

Ama bir kuşluk vakti köyün içinde tıpkı Cinci Memet’e benzeyen bir adam belirdi. Üstünde siyah takım elbise, başında foter şapka vardı. Köylülerin merak dolu bakışları altında, ses etmeden, gülümseyerek yürüdü. Durdu Onbaşı’nın erkek odasına çıktı. O akşam köyün tüm erkeği Durdu Onbaşı’ya arabaşı yemeye çağrıldı.

“Bu köyün yamacında Tacın Dağı’nda maden var, oraya ocak açacağız, köye okul yaptıracağız, yollara asfalt dökeceğiz, tüm tarlalara, bahçelere şekerpancarı ekeceğiz, kapılarınıza ton ton gübre dökeceğiz, mandıraların önüne küspe yığacağız,” diyordu. Kurbanlar kesildi. Çerkes köylerinden çalgıcılar tutuldu. Halaylar çekildi. Köy köye karşı at yarıştırdı, cirit attı.

Huvat bir gün, “Atiye kız, en başta ben yazıldım partiye,” diye çıktı geldi. Bir gün de, “Elini hızlı tut, bizim erkek odasını mektep yapacağız, git bir süpürge çal,” diyerek Atiye’yi sofranın başından kaldırdı. Atiye’nin o kalkışı oldu. Her akşam kapısının önüne inen yedi köyün erkeğine arabaşı dökmekten, mantı sıkmaktan, yatak serip kaldırmaktan kolu kanadı kırıldı. “Huvat’ım gel çık şu partiden, gücüm yetmiyor,” dediyse de gelenin gidenin önünü arkasını alamadı. Durdu Onbaşı’ya, “Başımıza çıkarmaz olasıca,” diye intizar ede ede sonunda yatağa düştü. Culuk yumurtası kadar bir şişlik karnından aşağı, bacaklarının arasından dışarı uğradı. Gözleri belerdi. Günlerce, “Kar! Kar!” diye sayıkladı. Bayraktar –okulun öğretmeni– hastayı bir de doktora götürün demeseydi Atiye dört çocuğu döküp gidiyordu.

Huvat, Atiye iyileştikten sonra bir zaman onun yanında belinde dolandı. İnekleri sağmasına, kuzuları emiştirmesine yardım etti. Ahırına, tandırına, suyuna koştu. Karısının gönlünü aldı. Atiye de o sıralar yeniden çocuğa

kaldı. Evin içinde kollarını yastık yapıp orada burada uymaya başladı. Huvat karıcığını uykuya bırakıp yeniden yumurta, yüzük oyununa, partiye daldı. Babasının arkasından Dirmet de annesinin acıyan sütüne dayanamayıp memeden ayrıldı. Atiye'nin eli eteği, yanı belı boşaldı. Dirmet'e gebeyken çektiği korkuyla bir başına kalınca çocuğunu düşürmek için yollar aramaya başladı. Patlıcan kökü, tavuk teleği, süpürge çöpu denedi. Ellerini tüm gücüyle karnına bastırdı. Ağır ağır taşlar kaldırdı. Ne ettiyse çocuğu dışarı alamadı. En son, bir sabah elinde koca bir kalıp taş kara boyayla ambar odasına çekildi. Akşama kadar taş kara boyayı sivrilte sivrilte bitirdi. O kışın içinde de kapkara, sıçan yavrusu gibi bir oğlan dünyaya getirdi. Huvat bir oğlu daha oldu diye öyle çok sevindi ki müjdeyi alır almaz oyunun başından kalkıp Atiye'nin yanına, tandır odasına indi. Ama çocuğun yüzünü açmasıyla örtmesi, "Bu oğlana senin babanın adını koyalım kız," deyip çıkıp gitmesi bir oldu. Oğlana Mahmut adını verdiler. Adını koymaya gelenler de, "Bu çocuk yaşamaz, ya inşallah adı uğurlu gelir," dediler. Mahmut'un adının koyulmasından sonra da bir kaygıya düştüler. Bu sıçan yavrusu gibi oğlanın doğumunun köye iyi gelmeyeceğinden korkmaya başladılar. Okulun dağılmasını, Bayraktar'ın cine çarpılmasını Mahmut'tan bildiler.

Mahmut'un ilk kez gözlerini açıp tavana diktiği, fıldır fıldır bakıp angut kuşunun sesine benzer bir ses çıkardığı haberiyle Bayraktar'ın küllükte cinlerin üstüne işediği haberi aynı anda köyün içine yayıldı. Köylüler toplaşıp Bayraktar'ın başına vardılar. Bayraktar ağzı gözü çarpılmış, küllükte yatıyordu. Köylülerin başına toplaşmasıyla tavşan gibi pustu. Yekini küllükten kalkamadı. Günlerce Huvat'ın erkek odasında hasta yattı. Huvat gidenle gelenle Bayraktar'ın köyü -Çerkes köyü Pannı'ya- haberler saldı. Ama gelip Bayraktar'ı arayan soran olma-

dı. Bayraktar ortada kaldı. Bir zaman, yazıda tarlada sı-
ğircık gibi öte öte dolandı. Derken bir peri kızına sevdala-
landı. Arkasına bir kazma vurdu. Belinden aşağı bir ur-
gan sallandırdı. Sevdalandığı peri kızını almak için altın
aramaya koyuldu. Dağı bayırı deşmeye başladı. Bir yıl
ayaklarıyla, kollarıyla Alacüvek toprağını ölçe ölçe bitir-
medi. Bir o kayanın dibine, bir öbür kayanın dibine
işaret koydu. Sonunda Keşli Rıfat'ın sulak tarlasının ya-
macında durdu. Yamacın başına heliklerden bir ev kur-
du. Evin kapısına bir kara it bağladı. Bir, yanına yakın
gelen olduysa sövdü saydı, taşladı; bir, türkü çağırarak
kazma salladı. Derken kazdığı kuyunun başında durup
soluklanmadan bitli çoban oynamaya başladı. Onun oy-
namasından köylüler altını bulduğunu bildiler. Bayraktar
çıkardığı altınları gizli gizli götürüp peri kızına verdi.
Onunla o harman zamanının sonunda, frezlenmiş tarla-
larda bitli çoban oynaya oynaya dünya evine girdi. Peri
kızını yamacın başındaki helikten evine gelin getirdi.

Bayraktar'ın peri kızından bir oğlu, bir kızı oldu.
Arada bir çocuklarının elinden tutup Huvat'la Atiye'yi
yoklamaya köye geldi. Köylüler, "Gel otur hele," diyerek
Bayraktar'a söylettiler. Cebinden çıkarıp, "Bakın, bakın!"
diye gösterdiği eski madenî paraları kapıp ağılattılar. So-
yundurup şaplak çala çala oynattılar.

Alacüveklilerin Savmanı otlağına orak biçmeye gi-
decekleri gün Tacın Dağı'nda dinamitler patladı. Kuşlar
göge çekildi. Tavuklar ürktü. Çocuklar evlerine kaçıştı.
Çatırdayan kayalardan Huvat'ın sesi zor duyuluyordu.

— Tacın'da nasıl da kaya taşlardın, keraneci.

— Baba lan! Hee, nasıl taşlardım. Nasıl ejderha gör-
düyduk de kaçtık.

— Yalancı it! Ne vakit kaçtık lan!

— Bildir kaçmadık mı?

Her gün köyün içinden tozu dumana katarak gidip

... Kendi öz değerlerimi, dilimi ve birlikte doğup büyüdüğüm insanların durulmaz bir coşkuyla bana taşıdıkları sevgiyi koruyabilmek için direndim. Elinizdeki roman bu direnişim için aralarında büyüdüğüm insanların bana armağanıdır.

Bu sözlerle anlatıyor Latife Tekin ilk romanı **Sevgili Arsız Ölüm**'ü. Yazarının yaşadıklarından damıttığı, sözlü kültürle harmanladığı bu benzersiz roman ilk kez 1985'te yayımlanmıştı. Aktaş ailesinin köyden kente göçünü, yaşama çabalarını, korkularını, aile bireylerinin giderek yalnızlaşmasını konu edinen **Sevgili Arsız Ölüm**, yoksulların yaralı bilincini benzersiz bir şekilde yansıtmakla birlikte, masallar, türküler, mâniler ve halk hikâyeleriyle örülmüş anlatımı nedeniyle eleştirmenlerce "büyülü gerçekçilik" akımına dahil edilmiştir.

Yayımlandığında büyük yankı uyandırarak edebiyatımıza damga vuran **Sevgili Arsız Ölüm**, birçok dile çevrilmesinin yanı sıra tiyatroya da uyarlandı.

#köy #kent #aile #kadın #ölüm #büyölügerçekçilik

